

KIADJA AZ »ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET«

Megjelenik egyelőre minden hó közepén.
Az ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj:
Egész évre 6 Korona, fél évre 3 Korona és évi 30 K drágasági felár.

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, Földmiv. minisztérium (V., Országház-tér II. sz., II. em.).
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria” r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — Újabb rendelet a halászati haszonbéréről. S. — Halászatunk és a kivitel. Répássy Miklós. — Levél Miskolczi Pál. — Társulatok. Egyesületek. — Kérdések és feleletek. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. ministeriumnak 1921. nov. 4-én kelt 9291. M. E. számú rendelete a halászati jogok haszonbérletével kapcsolatos rendelkezésekről.

A m. kir. ministerium az 1912: LXIII. t.-cz. 16. §-ában, az 1914: L. t.-cz. 14. §-ában és az 1920: VI. t.-cz. 1. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

Haszonbér.

1. §. Halászati haszonbérlet után a haszonbért az 1921/22. haszonbérleti évre rendszerint a haszonbérleti szerződés rendelkezései szerint kell megfizetni. Olyan haszonbérlet esetében azonban, melynek haszonbérlet jogszabály, hatósági rendelkezés, bírói ítélet vagy egyezség, avagy a felek más megegyezése az 1920/21. haszonbérleti évre a haszonbérleti szerződés rendelkezéseitől eltérően állapította meg, az 1921/22. haszonbérleti évre is az ekként megállapított haszonbér jár.

2. §. Amennyiben az 1921/22. haszonbérleti évre az 1. § értelmében járó haszonbér a változott viszonyoknak többé nem felel meg és ennek következtében az egyik fél a másik rovására a szokásokhoz képest túlságosan magas jövedelemhez jut, az említett haszonbérleti év vége előtt legalább egy negyedével a felek bármelyike a jelen rendelet szerint kérheti az 1921/22. haszonbérleti évre járó haszonbér megfelelő újabb megállapítását (emelését vagy mérséklését).

Nincs helye a haszonbérlet részéről ilyen kérelem előterjesztésének, ha a haszonbér az 1920/21. haszonbérleti évre nézve az előbbi haszonbérleti évhez képest 50%-nál nem nagyobb mértékben emelkedett.

A haszonbérlet az 1. bekezdés szerint előterjesztett kérelem érdemleges eldöntéséig az időközben lejárt részleteket egyelőre az 1. §-nak megfelelően köteles megfizetni. Múltánylást érdemlő esetben a kérelem előterjesztése után a bíróság ideiglenesen más intézkedést is tehet. Intézkedés tétele előtt azonban a másik felet lehetőleg meghallgatja. Múltánylást érdemlő esetnek tekinthető különösen az is, hogy a haszonbérlet az előző haszonbérleti évre járó haszonbér emelése folytán, vagy szükséges beruházásokra akkora összeget volt kénytelen egyszerre, vagy aránylag nagy tételként kifizetni, hogy ennek következtében forgótőkéje tetemesen megcsappant s újabb nagy összegnek egyszerre elvonása miatt továbbra is eredményes gazdálkodást egyáltalában nem, vagy csak nehézségekkel folytathatna. A múltányosság mellett felhozott okok mérlegelésénél a bíróság azt is vegye figyelembe, hogy a haszonbérbeadó illo megjelölése, egyelőre a felemelt haszonbérnek megfelelő részletek kézhezvétele nélkül is, biztosítva van-e.

Felmondás rögtöni hatálylyal.

3. §. A haszonbérbeadó a jelen rendelet értelmében a bíróságtól kérheti a haszonbérleti szerződésnek akár rögtöni hatálylyal felbontását, ha a haszonbérlet a haszonbérleten a halászatot szándékosan beszünteti, vagy ha a halászat beszüntetése, vagy a halászat eredményének szándékos csökkentése végett üzemi felszerelését elviteti, vagy végül, ha a halállomány fenntartására és védelmére vonatkozó szerződésbeli kötelezettségének teljesítését önhibájából elmulasztja és ennek következtében a halászati termelés s így a közellátás is kárt szenvedhet.

A felmondást a bíróság mellőzheti, ha a felmondásnak említett feltételei nem forognak fenn, továbbá, ha a felmondás fenntartása nagyobb méltánytalansággal járna, mint a felmondásnak mellőzése, vagy ha a felmondás fenntartása a halászati termelés folytonosságát veszélyeztetné. Múltánylást érdemlő esetekben a bíróság a szerződésnek rögtöni hatálylyal felbontása helyett a felbontást a haszonbérleti év végére halaszthatja vagy arányos pénzbírság kiszabásával kötelezheti a haszonbérlet kötelezettsége teljesítésére.

Állandó jellegű beruházások fenntartása és átadása.

4. §. Ha a haszonbérletből akár az előző § alapján, akár más okból távozó haszonbérlet a haszonbérletbe szerződése értelmében vagy anélkül állandó jellegű beruházásokat teljesített (például épületeket emelt), azokat a haszonbérletből a haszonbérbeadó beleegyezése nélkül el nem távolíthatja, hanem a haszonbérbeadó kívánságára köteles a haszonbérletből távozásakor megfelelő állapotban átengedni a haszonbérbeadónak, illetőleg kívánságához képest annak, aki az üzem vitelében a haszonbérlet helyébe lép. A haszonbérleti szerződésnek esetleges ellenkező rendelkezései alkalmazást nem nyernek. Az átadott beruházásokért, ha a szerződés másként nem intézkedik, a meglévő rendes értéknek megfelelő térítést kell megfizetni, annak megállapításánál azonban mindenkor figyelembe kell venni a haszonbérletnek az eddigi használat következtében már megtérült értékét.

A haszonbérlet az előző bekezdésben említett kötelezettségével ellenkező magatartásából származó károkat annak, akinek részére az átadást teljesítenie kellett volna, megtéríteni tartozik, még pedig rendszerint a mindenkori pénzbeli egyenérték erejéig, ha azonban a haszonbérlet rosszhiszeműen járt el, ezen összegzen felül a magatartásával okozott minden kárért is teljes mértékben felel.

Ha az összegre vagy a jelen §-ban említett kötelezettségre s mértékére nézve megegyezés nem jön létre, a bíróság dönt. A kérelmet legkésőbbben a haszonbérlet megszűnésétől számított 60 napon belül kell előterjeszteni.

5. §. A haszonbérletből távozó haszonbérlet haszonbérlete utolsó negyedében a haszonbérlet lejártá előtt legalább 60 nappal a

haszonbérbeadóhoz felhívást intézhet, hogy az állandó jellegű beruházásoknak átengedését az előbbi § értelmében kívánja-e vagy beleegyeznek-e a haszonbérletről eltávolításukba.

A felhívás intézhető a községi előjáróság vagy járásbíróóság útján is. Ha a haszonbérbeadó a felhívás vételétől számított 15 napon belül nem nyilatkozik, a beruházásoknak említett átengedését nem igényelheti.

Az állandó jellegű beruházásoknak ferdeítését kívánó haszonbérbeadót, illetőleg azt, aki átvételükre az előbbi § szerint jogosult, a bíróság a haszonbérlet kérése folytán megfelelő biztosíték adására kötelezheti, ha a beruházásokért megállapítandó ellenérték megfizetése különben biztosítottak nem látszik.

Egyességi eljárás.

6. §. A jelen rendelet alkalmazása során felmerülő viták eldöntés végett csupán a jelen rendelettel kijelölt bíróságok elé vihetők s rendez bírói útra nem tartoznak. A bírói eljárás megindítása előtt azonban egyességi tárgyalást is lehet kérni.

A jelen rendelet szerint eljáró bíróságok kötelesek az egyességet minden kínálkozó alkalommal, különösen pedig a tárgyalások megkezdése és ítélelhozatal előtt is megkísérelni. Az egyesség megkísérlése végett a felek az eljárásra hivatott vegyes bíróság elnöke elé is idézhetők.

Vegyes rendelkezések.

7. §. A jelen rendeleten alapuló eljárásra és az elállásra egyébként a 6270/1921. M. E. számú (a Budapesti Közlöny 1921. évi 184. számaiban kihirdetett) rendelet 16—22., 28., 29. §-ai nyerne a következőkkel megfelelő alkalmazást:

1. más megállapodás, vagy más helyi szokás hiányában úgy kell venni, hogy a haszonbérleti év a naptári évvel egybeesik, ebben az esetben a jelen rendelet 1—2. §-ai az 1922. naptári évre szólnak;

2. felebbvitel esetében az ítéletablánál eljárásra hivatott vegyes tanács két szakértő tagja közül az egyiket, valamint a két-két póttag közül kettőt a földművelésügyi miniszter saját szakközvegei közül, a vegyes tanács másik szakértő tagját és a másik két póttagot az Országos Halászati Egyesület a halászati szakértők sorából nevezi meg.

8. §. A 6128/1920. M. E. sz. rendelet helyébe a jelen rendelet lép. Az idézett rendelet alapján folyó ügyek elintézését azonban ez a szabály nem érinti, de az eljárás tekintetében ezután kizárólag a jelen rendelet vonatkozó szabályai nyerne megfelelő alkalmazást.

Ha a valamely korábbi jogszabály az előző bekezdésben idézett rendeletre utal, helyette ezután a jelen rendeletet kell érteni.

9. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1921. nov. 4.

Gróf Bethlen István s. k.,
m. kir. miniszterelnök.

Újabb rendelet a halászati haszonbérekről.

A m. kir. minisztériumnak lapunk hivatalos részében is közzétett 9291/1921. M. E. sz. rendelete a halászati jogok haszonbérletével kapcsolatos rendelkezésekről szoros összefüggésben áll a hasonló tárgyban kiadott s a Halászat 1920. évi augusztus 15-iki számában ismerttetett 6128/1920. M. E. sz. rendelettel. Ez a rendelet, mint tudjuk, lehetővé tette a halászati haszonberek emelését az 1920/21., illetőleg, ha a bérleti időszak a naptári évvel egybeesett, a folyó 1921. haszonbérleti évre.

Miután az átmenet a rendkívüli gazdasági viszonyokból a normális állapot felé nagyon lassú, e rendelkezések hatályát némi kiegészítéssel ki kellett terjeszteni az 1921/22., illetve az 1922. haszonbérleti évre is.

A rendelet 1. §-a szerint az 1921/22. évre esedékes haszonbért általában véve a fennálló szerződés rendelkezései szerint kell megfizetni, ha azonban a szerződés bírói ítélet vagy egyezség folytán az 1920/21. évi bérré nézve módosult, akkor a módosulás szerint megállapított bért kell megfizetni. Ha pedig a haszonbér nem felel meg a változott viszonyoknak (2. §), úgy a haszonbérbeadó, valamint a bérbevevő is, a *haszonbéri év vége előtt legalább egy negyed évvel* kérheti annak az 1921/22., illetve 1922. évre való újabb megállapítását. A haszonbérlet azonban a mérséklést csak akkor

kérheti, ha az 1920/21. évi haszonbér az előző évihez képest 50%-kal magasabb összegben állapított meg.

A felmondás ezen rendelet szerint is (3. §) kérhető akár rögtöni hatálylyal, ha bérlet olyan üzemet folytat, a mely a termelést, tehát a közellátást veszélyezteti.

A 4., 5. § az állandó jellegű beruházások fenntartásáról és átadásáról szól. Megegyezés hiányában az e tekintetben támasztható követeléseket a bérlet lejárta előtt legkésőbb 60 nappal kell a bíróság elé terjeszteni. Újítás a rendeletben (6. §), hogy a felek egyezségére nagyobb súlyt helyez s kötelezi a bíróságot, hogy az egyezséget minden alkalommal kísérelje meg.

A rendeleten alapuló eljárás iránti kérelmekre a mezőgazdasági haszonbérletekkel kapcsolatos rendelkezésekről szóló 6270/1921. M. E. sz. rendelet illető szakaszai nyerne némi eltéréssel alkalmazást.

Ezen rendelet 16. §-a szerint a kérelmet a vízterület fekvése szerint illetékes bíróságnál kell előterjeszteni és pedig 100 kat. holdnál nem nagyobb vízterületeknél a járásbíróiságnál, azon felülieknél a törvényszéknél.

A kérelem előterjesztésével egyidejűleg (17. §) a szakértőt is meg kell nevezni. A törvényszéknél megalkult vegyesbíróóság szakértő tagjai ellen kizárási kérelemnek is van helye.

A 18., 19. § a bíróság előtti eljárást szabályozza. Legfontosabb rendelkezése az, hogy a bíróság eljárásában alaki jogszabályokhoz kötve nincs, minden körülményt mérlegelve, belátása és a méltányosság elvei alapján határozhat. Újat a rendelet a tavalyihoz képest idevonatkozólag csak annyiban tartalmaz, a mennyiben előírja, hogy a haszonbérlet megillető szokásos vállalkozói nyereségre is figyelemmel kell lenni.

A 20. § a felebbvitelt, a 21., 22. a bérleti viszonytól való elállás szabályait tartalmazza. A fellebbezés jelenleg is egyfokú.

A tavalyihoz képest új rendelkezést csupán a 22. § tartalmaz, a mely előírja, hogy bérbevevő a bérlettel nem állhat el, ha bérbeadó kinyilatkoztatja, hogy megelégszik a haszonbérnek 50%-kal való leszállításával, viszont bérbeadó is bejelentheti elállását akkor, ha a határozat a bérösszegnek több mint 50%-kal való leszállítását mondja ki. A mostani konjunkturák mellett azonban ezen szakasz alkalmazásáról bajosan lesz szó.

A mint látható, az eljárás nagyjából olyan, mint a minő a tavalyi rendeletnél is volt, miután pedig a gazdasági viszonyok (konjunkturák) napjainkban is még mindig rendkívüliek, meglepéssel látjuk ezen rendelet kibocsátását; indokolt és szükséges volt.

S.

Halászatunk és a kivitel.

Azoknak a jó tanácsoknak a koncertjében, a melyek az agyonra nyomorított Magyarország gazdasági talpraállásának eszközeit akarják jelezni, egyik vezető motívum az exportra, kivitelre való dolgozás előmozdítása. Bizonyára senki sincs, a ki ennek a törekvésnek helyességét be nem látná. Szűkre szabott határaink között egyáltalán képtelenek vagyunk minden életszükségletünket a magunk anyagával s a magunk előállította termékekkel kielégíteni, — rá vagyunk tehát utalva a külföldre, a behozatalra. Ez, persze, kereskedelmi mérlegünknek nagy hátránya, a mit csak azzal ellensúlyozhatunk, ha viszont mi is tudunk valamit adni a külföldnek, vagyis termékeinkből kivihetünk.

Némelyek esetleg különösnek fogják találni, hogy a kivitel kérdését a halászatnál is kapcsolatba hozzuk.

Hiszen tudvalevő, hogy haltermésünk, az ország lakosságához mérten, arányilag még csekély. Ha a lakosság számát szerényen csak 7 $\frac{1}{2}$ millióra is mondjuk, a haltermés évi átlagát pedig vérmesen 75,000 métermázsára becsüljük, akkor is fejenként és évenként csak 1 kg. hal jut. Ez mindenesetre oly kevés, hogy inkább a behozatalra kellene gondolnunk, mint a kivitelre.

Csak hogy a halhúsnek, mint köztápláléknak, jelentősége vidékek szerint nagyon különböző. A hal élvezete az országban nem egyenletesen s nem általánosan elterjedt. Vannak egyes vidékek, a hől hírből is alig ismerik a halételt, máshol meg, legalább az év bizonyos szakában, rendesen beleilleszkedik a táplálkozás rendjébe. A kik a viszonyokkal némiképp ismerősök, azok előtt tudott dolog, hogy pl. Szeged és Debreczen városa között e tekintetben milyen nagy az ellentét. Pedig mind a kettőnek színmagyar a népessége. Végtelenül kár, hogy ez irányban valami megbízható alapon gyűjtött statisztikai adatok nem állanak rendelkezésünkre. A halkereskedők azonban bizonyosságot tehetnek róla, hogy milyen nehéz olyan helyekre, a hol nem szokták meg, a halat számottevő mértékben bevezetni.

A vízmenti városok s falvak népe, természetszerűleg, inkább halkedvelő. De a halfogyasztás ott se rendszeres. A balatonmenti lakosság, különösen a zalai parton, legfőképpen őszkor, szüret idején, szeret halat enni. Az újabbán itt beszerzett statisztikai adatok igen érdekesen világítják meg ennek a vidéknek halfogyasztását. A halászatot bérlő részvénytársaság az 1920. év folyamán kereken 1000 métermázsra halat kínált fel a partmenti községekben, oly módon, hogy az illető község határában, vagy ahhoz közel való halászatoknál a zsákmányból elsősorban a községbeli lakosságnak adott el napi áron halat. Az 1000 q ból 39 község összesen 650 q-t vett át, vagyis nem vették igénybe az egész mennyiséget. Ez az 1000 q mintegy $\frac{1}{4}$ része a Balatonból ezidőszerint kikerülő halnak.

Mind ebből körülbelől az állapítható meg, hogy a jogos és a méltányos árakat megadó igényeket eléggé kielégítheti a mostani halászatunk és még juttathat, különösen a nemesebb, drágább halból, a külföldnek is.

Azért kell itt hangsúlyoznunk a „jogos igényeket” és a „méltányos árakat”, mert rendszeren e körül van hiba, mikor a halellátás körüli panaszokat hangoztatják.

Először igen sokan azt tartják, hogy minden vízmenti embernek joga van a halhoz, a mely magától terem a vízben. Sok magyarázat helyett ezzel szemben csak arra kell utalnunk, hogy ez ugyanolyan kívánság, mintha valaki azt akarná, hogy az erdős határral bíró falu népe szabadon vágghassa a fát az erdőben! Ezen a képtelenségen bizonyára, régen túl van már mindenki, azt azonban még mindig magyarázni kell, hogy a halászat joga, mint a földtulajdon elválaszthatlan tartozéka, értéket képviselő magántulajdon, a mely a törvény védelme alatt kell, hogy álljon.

De még azoknál is, a kik a magántulajdont tiszteltben akarják tartani, sokszor nagy az elfogultság a hallal való ellátás miatti panaszoknál. Teljesen igazuk van, ha esetleg azt kifogásolják, hogy a halászati jog tulajdonosa nem műveli, parlagon hagyja vizét s az kihasználatlanul marad. Ez mindenesetre nemcsak az ő kára, de hátrányos a közfogyasztásra is. Nem méltányolható azonban az a sokszor hallható követelés, hogy a halászati jogtulajdonos maga juttassa el a fogyasztóhoz a halat, a mi körülbelül azt jelentené, hogy pl. a gyümölcsöskert gazdája maga álljon ki a piacra árúsítani a gyümölcsét. Az ilyen dologra észszerűen sen-

kit sem lehet kényszeríteni. A termelő együttesen, nagyban adja el a termést, annak további kezelése, kicsiben való árusítása s megfelelő elosztással a fogyasztókhoz való juttatása már a kereskedő dolga. Ez a kereskedő aztán lehet egyes ember, de lehet szövetkezet is; szükség azonban mindenesetre van rá.

Ez a kereskedő-szerv nálunk bizony, sajnos, igen sok helyütt még egyáltalán nincs meg, vagy berendezése csak nagyon kezdetleges állapotú. Ennek a megteremtésére kell tehát a fogyasztóknak elsősorban törekedniök. (L. „Halászat” 1921. április 15-iki 7—8. számát: „A halászat és hűtőipar“.)

Ilyen módon elégítheti ki a termelés a helyi fogyasztás igényeit és ilyen módon állapítható meg biztosan ennek az igénynek a jogosult s a gyakorlat által igazolt mértéke. Ez a mérték, eddigi becsléseink szerint, rendszeren jóval alatta marad annak, a mit a hangos panaszok alapul vesznek. Mutatja éppen a Balaton imént említett példája is.

Bizonyos tehát, hogy halgazdaságaink — értvén azok alatt nemcsak a tógazdaságokat, de a meglévő vizek rendszeres halászati üzemeit is — általában rendelkezhetnek oly feleslegekkel, a melyek a helyi fogyasztás méltányos kielégítése után, külföldi kivitelre alkalmasak. Ennek a kivitelnek, különösen ha nemes s így drágább halfélésegekről van szó, az előmozdítása mindenesetre csak közgazdasági előnyünkre szolgálhat. Ne akadjon tehát fenn most senki azon, hogy esetleg a velszi herczeg eszi meg a balatoni fogasunkat Párisban, idehaza meg nem kapunk belőle. Gondoljuk meg, hogy szegények vagyunk s így mindenesetre okosan járunk el, ha az egyébként nem nélkülözhetlen drága termékeinket a gazdag külfölddel fizettetjük meg s magunk pedig a viszonyok parancsolta szerény életmódunk mellett, lemondunk azokról.

Beszélhetünk tehát bátran kivitelről a halászatnál is. De természetesen csak az itthoni jogos igények megfelelő, méltányos kielégítése után. *Répassy Miklós.*

Levél Miskolcra.

I. A f. évi 17/18. sz. lapban leközölt levelemben azt az állításmat, hogy az alacsony vízállás kedvező volt a halak leívására, a szerkesztő úr kétségbe vonja. Nem kívánok ez irányban vitatkozásba bocsátkozni a szerkesztő úrral, annyit azonban utólag kijelentek, hogy a mit írtam, az 20 éven át történt megfigyelésem eredménye. Más ilyen kisebb vizeken is horgásztam, m. p. a *Maroson*. Ha nyáron megnézzük Aradnál a Marost, azt látjuk sokszor, hogy annyi víz sincs benne, hogy becsületesen meg lehetne benne fürödni; vannak természetesen, mint minden folyóban, mélységei is, a hol ilyenkor a nagyobb „szín“-halak összeszorulnak s bizony mondom, mindig sok és szép hal volt a Marosban. Laktam Fogarason, a hol az *Olt* folyóból még nagyobb márnákat fogtam horoggal, mint a Sajón vagy a Hernádon, még pedig fenekessel, kukoriczalisztból gyúrt apró gömbökkel. Az *Olt* folyó is éppen olyan kavicsos csorgókkal bíró folyó, mint a Maros, Hernád. No, de ezek hegyi folyók és sebes áramlással folynak. Nálunk odahaza Temes vármegyében a *Bega* folyó igen lassú folyású víz, különösen Temesvárnál, mégis a temesrékái járásban, tehát följebb, a Bega vize alacsonyabb és egyik kavicsos csorgó a másikat éri. Mindezen folyókban és a *Krasznán* Szilágysomlyó és a *Bereityón* Hosszúfalu mellett azt tapasztaltam, hogy a halak nagy-

része, bár az ívási idő elérkezett, sőt 2—3 héttel el is múlt, nem ívott még le. Igazolja ezen állításom valóságát az is, hogy pl. mikor a márna ívási ideje már elmúlt (lásd a halászejgyen: április 1-től június 15-ig), horgászat alkalmával fogtam márnákat kis piros gilisztával, melyek a partraemelés után tejszerű anyagot engedtek ki magukból, továbbá a hazavitt halakat felbontva, legnagyobb meglepetésemre láttam, hogy ikrákkal terheltek. Egyidejűleg pedig láttam, hogy a folyó vize állandóan apadt, a halak tehát elhalasztották a leívást, míg a vízállás még kisebb lett, illetve míg a víz megállapodott és akkor ívták le. A paducz-családdhoz tartozó fehér halak februárban szoktak leívni, mégis márczius második felében apró piros gilisztával horgászva fogtam közülök és mindig akadt közöttük olyan, mely ikrával volt terhelve. Mi ennek a magyarázata? Ha nyáron kora reggel kimegyünk a folyóhoz, mit tapasztalunk az alacsony kavicsos csorgóknál? Azt, hogy még csak nem is arasznyi mély vízben, a kavicsoson a halak százával locskolnak és játszanak, szinte meg vannak vakulva és ott úzik egymást. Tehát mindig a legkisebb vizen történik az ikrások megtermékenyítése és utána következik alkalmas időben és megfelelő vízállás mellett az ikrák lerakása kiköltésre, nap-sütötte partok mellett és helyeken. Hogy pedig a halak (értem az ú. n. fehér halakat) mennyire kedvelik az alacsony vízállást minden tekintetben, bizonyítja az, hogy „bokorhalászat” közben a legtöbb esetben a legsekélyebb vizen, csátéra, kákára, nádra odaerősítve találtam a lerakott ikrákat.

II. Gilisztával horgászni ez ősz kezdetétől nem tudunk, mert nincs. A nagy szárazság következtében a mezőn még harmatgilisztákat sem lehet gyűjteni, mert éjjel még harmat sincs s giliszta nem búvik elő. Szeptember és október hónapokban javult a Sajón a helyzet; a csempeyes halászok (hálósok) elég szép eredményeket értek el a mélyebb vizeken tiszta víz mellett, mert hidegebb az idő és így a mélyebb vizekre tömörülnek a halak. A fogások nagyobb része csukából és apró harcásból áll. Én apró, 3—4 czm. nagyságú kecskebékákat teszek a fenekesre s elég szép balinokat fogtam.

Egy itten állomásozó katonai tiszthelyettes, neve mellékes, az idén már 9 drb vidrát lőtt, éjjeli lesállításban a zsolczai vadúti állomás mögött, a hol 3—3½ m. mély vizek vannak. A vidrák testsúlya 3—9½ kg.-ig változott. A kilenczedik 9½ kg.-ot nyomott, a mint azt egy a miskolczi menekültelepen lakó kereskedő sajátkezűleg lemérlegelte; a vidra hossza, a farkát nem számítva, 80 czm. volt. A vidrabőrökért egy miskolczi bőrkereskedőtől 1800—3000 koronát kapott.

Miskolcz, 1921. okt. 15.

Hazafias üdvözlettel kész híve

Vízkelety Pál.

*

Szerkesztő megjegyzése. A szerkesztőség „kérdőjele” nem jelenti mindig s feltétlenül a kétségbevonást, sőt a legtöbbször inkább csak azt, hogy bizonyos állítások a maguk merevségében kiegészítésre, magyarázatra szorulnak. Hogy azt a kérdőjelet a f. évi 17—18. számában megjelent miskolczi levél szóbanforgó kijelentéséhez odatettük, annak most igazán örülünk, mert annak köszönhetjük, hogy a mostani levél ismét annyi érdekes halrajzi adatot tartalmaz hazai kisebb folyóinkról.

A dologra térve, véleményünk mindenesetre az, hogy az az állítás, a mely szerint: „az alacsonyabb vízállás

mindig kedvezőbb az ívási” — legalább is bővebb magyarázatra szorul!

Altalánosan tudott dolog ugyanis, hogy alsó szintájú tavaszi és nyári ívási halaink legnagyobb része a sekély partszéli, jól átmelegedő vizekben ívik; ilyen vizek pedig kedvező tavaszi áradások alkalmával állanak elő, amikor a medréből kilépő víz előnti a füves partszéleket. Ezért vallják a halászok mindenfelé, hogy az ívás eredményes lefolyására döntő a kedvező tavaszi áradás.

Már most, az a mit a t. cikkíró elmond, bizonyos tekintetben különleges halfajtákra vonatkozik; legalább is csak a márnát és paducz-féle fehér halakat említi. A megfigyelései bizonyára helyesek, de az abból vont következtetésekhez szó fér. Az, hogy a — hogy úgy mondjuk — „hivatalos” ívási idő elteltével is talált még le nem ívott halakat, elsősorban arra enged következtetni, hogy a rendszerinti ívási idő alatt a viszonyok a folyóban nem voltak elég kedvezőek az íváshoz, a halak tehát vártak jobb időkre, pl. egy kis áradásra. Mivelhogy pedig az nem következett be, kényszerülve leívtak később. De a márnánál a késői ívás, július—augusztusban, tudott dolog; már Brehm is írja: „Ívási ideje május—június hóra esik; egyesek azonban már márcziusban és áprilisban, mások megint — talán már másodsor — júliusban és augusztusban ívnak”. (Az Állatok Világa. Brehm A. nagy művének magyarra átültetett kiadása. VIII. kötet. Halak. 258. l. Budapest, 1905.)

A másik hal, a melyet említi, a paducz, bizonyára a Herman Ottó „vésettajkú paducz”-a. (Chondostroma nasus L.) Ez seregesen járó hal. Ugyancsak Brehm fent idézett nagy művében olvashatjuk róla (275. l.), hogy íváskor, mely április és május hónapokra esik, összegyülekezik s számtalan rajban vándorol a folyamokból a mellékfolyókba s ezekből a patakokba; itt sekély, kavicsos helyeket választ, a mely fölött a víz gyorsan áramlik és oda rakja ikráját. Ime ez teljesen a t. cikkíró által emlegetett „csurgó”. Ebből a leírásból önként arra következtet az ember, hogy olyan száraz években, a mikor pl. a Sajó Miskolcz vidékén annyira lepad, a paducz ívás végett nem vándorol tovább, hanem mivel a viszonyok megfelelnek, már ott megívik.

A t. cikkíró megfigyelései tehát e két halfajt illetőleg nagyon helyesek s egyeznek az eddigi tapasztalatokkal. Leírása oly közvetlen, hogy levelét, éppen ezért, szó szerint adtuk, bár azt az egyet ismét szóvá kell tennünk, mintha az ikra megtermékenyítése megelőzné annak lerakását. Ez nyilvánvaló tévedés; a halakra megtermékenyítése mindig az anya testén kívül, lerakása után, történik.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

A Balatoni Halászati Részvénytársaságtól kaptuk az alábbi levelet:

A „Halászat” Tekintetes Szerkesztőségének,

Budapest

V., Országház-tér 11.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy a balatoni sport-horgászok részére kiadott horgászejgyekből befolyt jövedelem III. és utolsó részletképp a mai napon pénzeslévelben

6784 K.-t, azaz hatezerhétyszáznyolcvannégy koronát

küldtünk be a „Halászat” javára.

Társulatunk ezidén 183 drb horgászejgyet adott ki, ebből ingyenes „tisztelőjegy” volt 23 drb, kedvezményes jegy volt 27 drb. Befolyt összesen horgászejgyek és halmegváltási díjak fejében 28.773 korona, mely összegből nyomtatványokra, postaköltségekre és horgászó helyek ellenőrzésére kiadtunk 1989 koronát, fennmaradt tiszta jöve-

delem 26,784 korona, a mellyel igaz örömről szóló kitérőt kifizető, a „Halászat“ szerény költségvetésének bevételeit gyarapíthatni.

Még nagyobb volna az örömről, ha a jövőben hasonló forrásból eredő bevételeit a „Halászat“ állandó gazdag rovatban nyugtázhatná.

Kiváló tisztelettel
Balaton Halászati Részvénytársaság
Dr. Lukács Károly
ügyvezető igazgató.

Az adományt, kifejezve hálás köszönetünket a t. Részvénytársaságnak, átutaltuk az Országos Halászati Egyesületnek, mint a lap kiadójának, pénztárába. Szerk.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdések.

10. Ezidei lehalászáskor a két- és háromnyaras pisztrángoknál kb. 48% veszteség mutatkozott.

Évközben elhullott halakat nem láttunk. A kifogott példányok egészségesek voltak. A halak ellenségei közül lehalászáskor észleltünk nagyobb tömegű csikbogarát, csibort és ezek álczáját. Vajjon ezek okozhatják-e a nagyobb halakban ily feltűnő pusztítást? Mi a védekezés ellenük?

A pontyoknál az elkallódási veszteség normális volt. Csopak.

Feleletek.

10. A sárgaszélű csikbogár, a csibor s ezek álczái nagyobb halakat nem pusztítanak, csak a halivadékban tesznek kárt. Ezek az állatok tehát nem okozhatták a feltűnően nagy veszteséget.

Miután elhullott halakat évközben nem láttak s a kifogottak is egészségesek voltak, valami betegségéről sem lehet szó.

Elsősorban valami nagyobb halellenségre gyanakodhat az ember: *gémek, gólyák* igen nagy pusztítást vihetnek véghez az ilyen 200 gr. körüli nagyságú halak között, ha *sekély* vízben vannak, a melyben e gázlók hozzájuk férhetnek. A *vidrát* aztán már a mélyebb víz sem akadályozza rabló munkájában.

Okozhatja azonban a veszteséget — ember is!

Arra is gondolhatunk, hogy a halak a tavaktól valami módon kiszabadulhattak a tápláló patakba.

Végül pedig az a kérdés, hogy megbízható módon, vagyis darabonként megolvassa, számlálták-e meg annak idején a kihelyezett anyagot? Mert ha ott történt hiba — ami, sajnos, tógazdaságainkban elég gyakori eset — akkor természetesen a lehalászás eredményéből nem lehet helyesen következtetni.

VEGYESEK.

A tógazdaságok lehalászásai a rendkívül tartós szárazság következtében beállott vízhiány miatt ez idén igen sok akadályos küzdenek s sok helyütt egyáltalán nem voltak eddig foganatosíthatók, mert a teletetöket tápláló vízfolyások elapadtak. Ilyen helyeken a tenyésztő tavakban kellett meghagyni, illetőleg elhelyezni az anyagot, a hol várják a jobb idők beálltát. Ha az erősebb hidegek előtt megjön még a bővebb csapadék s a kiszáradt patakok ismét megindulnak, akkor még belekerülhetnek a raktártavakba.

A pézsmapocok Ausztriában. St. Pölten-ből írják, hogy a pézsmapocok a város környékén, de a városban magában is rendkívül elszaporodott. A város utcáiban két példányt vertek agyon ebből a kártékony állatból.

A gémekek károkozása. A Neudamm-ban megjelenő „Fischerei Zeitung“ f. évi 35. száma közli egy német tógazda levelét, a melyben írja, hogy kacsvadászaton 2 db gémet ejtettek el. A fiatalabb példányt 5 tanú jelenlétében boncolták fel s nem kevesebb, mint 98 db 4—7 cm. hosszúságú idei *pontyivadékok* olvastak meg gyomortalmában. E tartalom már jobban megemésztett része még legalább 50 db ilyen ivadék felfalását sejtette.

Dr. Walter, a fent jelzett lap szerkesztőjének becslése szerint a német halászat hozamának 1/4 részére tehető az a kár, a mit a gémekek a német halászatnak okoznak.

Budapesti halpiacz. A mint ilyen tájban minden évben történni szokott, most is lanyha és üzletlenség a halpiacz; a fogyasztás minimális.

A tógazdaságok a tavak lehalászását jobbra befejezték. Az eredmény igen gyenge, a halanyag feletlen, mivel a nyári szárazságból eredő vízhiány a halak növekedését károsan befolyásolta. Az etetés sem volt gazdaságosan végezhető, mert a nyárvégi abrakárak oly magasra szöktek, hogy az etetés megszűnt nyereséggel kecsegtetni.

A rossz termés mellett is azonban a belföldi fogyasztás abnormális csekély felvevő képessége következtében, az élőponty nagybani ára ma olyan alacsony, hogy a mellett a termelő nem fedezheti termelési költségeit sem. Reméljük azonban, hogy mint minden évben, úgy jelenleg is a kereslet Karácsony után élenkülmi fog, minek következtében az árak ennél a cikknél is arányba jönnek a többi halfajták áraival.

Eddig élőpontyot jó részben csak Ausztria részére vettek át, ahol a horribilis árak mellett is nagyobb a fogyasztás, mint nálunk. Utóbbi időben azonban a forgalmi zavarok miatt a kivitel oda is szünetel.

Németország a mai valutáris viszonyok mellett nem képes tőlünk halat vásárolni; az ottani árak, átszámítva, alacsonyabbak a mieinknél.

A folyambeli halfogások utóbbi időben gyengék. A Balaton sem szállt ma lényegesebb mennyiséget; Jugoszláviából pedig teljesen elmaradtak a küldemények.

Meg kell jegyezni, hogy az alábbi halárjegyzék mindig egy hónapra visszamenőleg szól; azért abban a legalacsonyabbtól a legmagasabb árakig szóló áringadozás van feltüntetve.

A budapesti halárak nagyban:

Tok	160—200 K
Kecsege nagyság szerint	100—180 „
Süllő, nagy	140—180 „
Süllő, közép	60—90 „
Süllő, apró	40—60 „
Ponty, nagy	90—100 „
Ponty, közép	60—80 „
Ponty, apró	50—60 „
Ponty, jegelt	40—80 „
Harcsa, vágó	110—130 „
Harcsa, közép	90—110 „
Csuka, jegelt	30—70 „
Kárász	30—40 „ C.

Hivatalos árjegyzés. A budapesti vásárcsarnokok igazgató-sága október 8— november 4. közötti időszakban közepes forgalmat jelez, ingadozó árakkal.

Nagyban *előhalban* csak *ponty* és *kárász* került eladásra; az előbbi métermázsánként 4000—10,500 K, az utóbbi 2800—3500 K árban. *Jegelt* halból már többféleképpen volt válogatás. A *ponty* ára métermázsánként 3200—6500 K, a *harcsaé* 10,000 K, *csukáé* 4500—6500 K, a *fogassüllőé* 7000—13,000 K, a *balatoni keszegé* 800—1200 K, a *őrnalé* 1000 K, a *kárászé* 1600 K, a *czompóé* 3000—4000 K, a *márnaé* 3000—4500 K, a *dévéré* 2500 K volt.

A kicsiben való árusítás áringadozásait kilogrammonként, fillérekben az alábbi összeállítás mutatja:

a) Édesvízi (élő) hal:	1921. október 8.		1921. november 4.	
	Vásár-csarnokokban	Nyílt piacon	Vásár-csarnokokban	Nyílt piacon
Ponty, nagy	10000—14000	4000—10000	10000—14000	6000—11000
„ kicsiny	7000—10000	—	7000—10000	—
Harcsa, nagy	16000—18000	8000—11000	16000—16000	—
„ kicsiny	11000—16000	—	12000—12000	—
Csuka, nagy	8000—10000	7000—8000	12000—12000	7000—8000
„ kicsiny	6000—8000	—	7000—10000	—
Fogassüllő, dunai	14000—18000	—	14000—14000	—
Kárász	5000—7000	4000—4000	5000—6000	4000—4000
Czompó	—	—	—	—
Márna	9000—9000	—	9000—9000	—
Keszeg	—	—	—	—
b) Édesvízi jegelt (nem élő) hal:				
Ponty, nagy	6000—8000	2500—6000	8000—10000	6000—11000
„ kicsiny	3500—6000	—	5000—7000	—
Harcsa, nagy	14000—20000	8000—12000	18000—20000	10000—16000
„ kicsiny	8000—14000	—	9000—16000	—
Csuka, nagy	7000—10000	3000—6000	8000—10000	3000—7000
„ kicsiny	5000—6000	—	5000—8000	—
Fogassüllő, dunai	12000—18000	—	12000—14000	—
I. Fogassüllő, balatoni nagy 3 kg.-on felül	20000—20000	—	20000—20000	—
II. Fogassüllő, balatoni nagy 2-3 kg.-os	16000—16000	8000—10000	16000—18000	7000—10000
II. Fogassüllő, balatoni kicsi 45 cm. h. feljebb	10000—10000	—	9000—10000	—
IV. Fogassüllő, balatoni kicsi 35 cm. h. feljebb	8000—9000	—	8000—8000	—
Keszeg, balatoni	—	1200—2500	—	1600—3000
Garda, balatoni	—	—	—	—
Kárász	2000—2400	2000—3000	2000—4000	2000—3000
Czompó	—	4000—5000	—	—
Márna	6000—6000	4000—6000	6000—7000	4000—7000
Keszeg	2000—3200	1400—2000	1800—1800	1600—3000
Kecsege, nagy	—	—	20000—20000	—
„ kicsiny	—	—	10000—10000	—
Apró, kevert hal	—	800—2000	—	800—2000

4105/1921. szám.

Kincstári halászat bérbeadása.

A miskolci m. kir. erdőhivatal alá rendelt és az újhuti erdőgondnokság kezelése alatt álló és a diósgyőri várrom melletti 3 kat. hold 1420 □ öl kiterjedésű tó halászati jogának az 1921. évi július hó 1-től 1927. évi június hó 30-áig terjedő hat évre leendő bérbeadása iránt alóhírott erdőhivatalnál (Miskolcz, törvényszéki épület, földszint 42. ajtó) **f. évi december hó 6-án, délelőtt 10 órakor** zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiálltási ár 300 korona évi haszonbér.

Bánatpénz 30 korona.

Bővebb felvilágosítás a nevezett erdőhivatalnál és erdőgondnokságnál szerezhető.

Miskolcz, 1921. évi november hó.

Miskolci m. kir. erdőhivatal.**Hollandiai háló,**

inslég, patentczérna,

haláskötél, zsinég, fonál, varsa,

Készen és megrendelésre

ismét állandóan kapható:**ÁDÁM MIKSA, BUDAPEST,****IV., FERENCZ-JÓZSEF-RAKPART 6.****TELEFON: József 61-48.****HIRSCHFELD ÁRMIN****haláshálókötőgyáros, DEBRECZEN****KÉSZÍT:**

halászati célokra hálózöveket, vadbefogó hálókat és

SZÁLLÍT:

a halászati felszerelésekhez szükséges háló-, kötél- és zsineganyagokat.

Tessék árajánlatot kérni.**ROBICSEK ÉS VIGYÁZÓ****hálókötőtelepe****SZEGED, VALÉRIA-TÉR 10. SZ.**

Szállít mindenféle

haláshálót, insléget és húzókötelet

a legolcsóbb napi árban.

☛ Halászati Egyesületi tagoknak 5% kedvezmény:

IFJ. SINGHOFFER ÁGOSTON és TÁRSAI

≡ HALNAGYKERESKEDÉS ≡

CZÉGTULAJDONOS:

HALTENYÉSZTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGRaktár és kereskedelmi iroda: **BUDAPEST, IX., ERKEL-UTCZA 3. SZ.**

TELEFON: nappal: József 48-48, éjjel: József 49-06.

Központi iroda: **BUDAPEST, V., BÉLA-UTCZA 8. TELEFON: 79-46.****☛ Tógazdaságok figyelmébe! ☛**Veszek **több ezer métermázsa** élő pontyot, czompót, kárászt stb.**ZIMMER FERENCZ** halásmester, **BUDAPEST**, Központi vásáresarnok. Telefon: József 48—94**A SÁRDI TÓGAZDASÁG**

Levélczím: Tógazdaság Sárd, (Somogy m.).

Sürgönczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított **wittingai** pontyot és anyapontyot, bajorországi **aischgründi** 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyoriát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézet Sárd, (Somogy megye).